

# לעו"ד חוקים משלו

**מעצרו של עו"ד רונאל פיישר, החשוד ששחרר במידע של לקוחותיו (חלקם שוטרים), עורר את שאלת חציית הגבולות בעולם המשפט ■ מתי הנאמנות ללקוח הופכת את עורך הדין לעבריין? ■ האם המשטרה מהלכת אימים על עורכי הדין כדי ליצור לחץ בחקירה? ■ ומהם כללי האתיקה והמוסר במקצוע המבוקש? ■ הצד השני של העולם הפלילי**

## יהודה שלזינגר



פני כמה שבועות קיבלו עורכי הדין הזמנה ליום עיון מהפחית הפלילי הארצי של לשכת עורכי הדין. הנושא: "העמדה לדין פלילי של עורכי הדין במסגרת מילוי תפקידם - האם והצדקה לכך?" בהזמנה אף ציינו שמות הרבנים באותו יום, ובהם עורכי הדין מוסרים כגון אלי וזר ואליעזר שרגא, אבל גם באופן אירוני שועק לשמיים, עו"ד רונאל פיישר, לאירוע הוא לא הופיע, אחרי שהשכנע נחשפו ההסודות נגדו והוא נעצר עוד קודם לכן.

לדעתי של עו"ד אבי חיי, יורד הפחית הפלילי הארצי של לשכת עורכי הדין וממארגני יום העיון, פרשת פיישר לא מסקה את הריגות "לאחרונה יש בגמרא פסולה של חקירת עורכי הדין והעמדתם לדין בשל עבודתם המקצועית, שהיא מורכבת ורבת פנים", הוא אומר, "חשבו שראוי לעסוק במוגנה", ממשיך עו"ד חיי, שלא הסתיר את הבהרה בעו"ד פיישר כאחד הדברים באותו היום, "אך בשל הדת" שתחיות נאלצנו להודיע אותו מרשימת הדברים". מעצרו של פיישר הייתה בקרב הציבור המופת תע, אך את מי שעוסקים בתחום, הפרשה כלל לא דיעצה - הם ציפו לה. חקי הרק שעליו מהלכים עורכי הדין בין הלשכות, המשטרה והבכש הגורל, מצביע בפניהם עולם שלם של פיתויים. עורכי הדין מנוסים יותר מפיישר כבר נפלו לתוכו, אם בצורה ברורה אם על ידי עיגולי פינת מחשירים. מסרה בולט ביותר הוא של עו"ד בריק בוסמן, עורך הדין צעיר שעלה מדר על דרך המלך והיה

אסור להגיע רחוק. במקום את הוא מצא עצמו על ספסל הנאשמים, חשוד במעורבות בארגון הפשיעה של אסי אבוטבול, ובתום משפטו הוא הודיע בשם עבירות המודות, כולן בתחום המודות באימים. על בוסמן, שכמשטרה כונה "הקונסיליירי של משפחת אבוטבול", נגזרו חמש שנים מאחורי סורג וברית. גם עורך הדין של ראש המשלה לשעבר אהוד אולמרט, עו"ד נבות תל צור, מוצא עצמו בימים אלה בתסבוכת משפטית. המשטרה ממליצה לה עמידו לדין עם אולמרט בגין עבירות של שיבוש הליכים משפטיים והודות עד, כל זאת בפרשות סלנסקי, ראשונמסוד והולילנג.

לשקנת המשטרה, במהלך חקירת אולמרט הראת לשכתו לשעבר, שולח וקו, והעמדתם לדין במסגרת שלוש הפרשיות האמורות, פעל אולמרט כדי למנוע מוקד להודיע. עוד חשדים במשטרה כי אולמרט חלל צד כיצד מוהלכים במסגרת להביא את וקו מלחמת על המדר טיעון בפרשת הולילנג, וכי אולמרט אף ניסה להשפיע על עדותה בבית המשפט.

גם עו"ד רועי בר נמצא במרכז של פרשה טרייה יחסית. בר חשוד שקיבל טובות הגנה מקבלנים, ובהם מור גינר, תמורת קידום ענייניהם מול ע"ד ריות ראשון לציון ורעובות. בר שימש בשתי הע"ד ריות יועץ משפטי חיצוני. גם שמו של עו"ד פיישר עלה כמעורב בפרשה זו.

## חציית קווים

"יש שני סוגים של עורכי הדין שחוצים את הקו", אומר עו"ד ליאור שטיינר ממשרד דן להם ושות', עד לאחרונה סגן נשיא בית הדין והמשפט תי המודות של לשכת עורכי הדין. שטיינר, כיום דיין ואב בית דין בבית הדין הארצי לערעורים

של לשכת עורכי הדין, מוסיף: "עורכי הדין מה תחום האזרחי נתקלים בפיתויים גדולים. עורך הדין שממנה למפרק שנאמן על כספים, מוצא את עצמו לא פעם עם כסף וגרל'ן גם יחד. בעבר כבר היו מקרים שעורכי הדין כאלה פרו את הבכש, לקחו מטוס ועזבו את הארץ."

"העבירה הזו, שמוגדרת 'שליחת יד בפיקוח', זאת עבירה רצח של עורכי הדין. זו העבירה הכי חמורה של האתיקה. זו לא נאמנות כפולה, זה ארס שמצטל סיטואציה וטוב, כי יש לו הורמנות ויכולת. העצב הוא שחשבוט שזה חלק מההורמנות של המקצוע, שזה בגלל שיש יותר עורכי הדין צעירים, אך לצערי אפשר לומר שבמקרים שבהם אני נתקל, האנשים שעשו מעשים כוערים כאלו הם רחוקים עורכי הדין מנוסים, ותיקים ואפילו ידועים."

עוד לדברי עו"ד שטיינר, "חציית קווים נוספת היא בצד הפלילי. כאשר מייצגים אנשים, יש לעורך הדין חובת נאמנות כלפי הלקוח, אבל חובה זו לא מתירה הכל. לדוגמה, אם לקח משקל, מותר או אסור להסגיר אותו? הרי אי אפשר לשקר למענו. רחוקים בדימוס של ייצוג חצויה זה יותר קל. מנסים להגיע להסדר טיעון, להפחית אישומים - לא בדרך לשקר. אם הלקוח מספר לעורך הדין 'דעתה', הוא לא יכול להשתמש בזה בבית המשפט, כי אז הוא חוצא לחובת הנאמנות ללקוח ויש חיסון על פרט זה. עם זאת, ללכת לבית המשפט ולהגיד שהוא לא רצה או גרע יותר - לטפול את העבירה על מישור אחד או לבאת בגידה אחת שידוע שהוא שקרית, אז אסור ועורך הדין צריך להתפטר. הבעיה מתחילה כשיש מקומות שהגבולות מטושטשים. למשל, אם יש כמה אנשים בעבירה שהופרדו כדי שלא יתאזר מו נטאות, עדיין עורכי הדין ימליכו להיפגש... והיסיון בין עורך הדין ללקוח הוא עניין שחוד על עצמו כמעט בכל שיחה עם עורך הדין. בעליו



**עו"ד ישגב נקדימון:**  
"ידוע שהיו מקרים של עורכי הדין שהבדילו דברים לאסורים, או מקרים של שיבוש הליכי משפט, וברור שזו חציית קו, אבל המשטרה גם צריכה להזהר שלא להשתמש באימים ובחקירות נגד עורכי הדין ביד קלה"



חמש שנים בבלא, עו"ד בריק בוסמן



חשוד מרכזי, עו"ד רועי בר



הסתבכות משפטית, עו"ד נבות תל צור



**לכות הוא לא חבר.**  
ש"ר רונאל מישר

רת תיק אחד שלו. לקוח חושב שעורך רינו הסכים לקבל עונש גבוה, כי בתיק אחד הוא מקבל הטבה עבור לקוח חשוב.

"זו אמירה נכונה ואין בה כלום. הפרקליטות היא גורם רציני, והדבר היחיד שמגיע אותה הוא האניגמה הציבורי והשיקולים הספציפיים של מדינת ישראל. לשום קצין משטרה אין סמכות לסגור תיק, אלא רק לפרקליטות, כך שקשר טוב של עורך דין עם שוטרי אינו טענה רצינית".

גם המומחה במשפט אזרחי, מינהלי ובחברון לבן, עו"ד אילן בוסמבר מתייחס לנרשן: "עורך דין נמצא בצומת מאוד רגישי. הוא ליד אנשים שבהם בעלי מעמד, בעלי שורה ובעלי הון. לעיתים קרובות אני שים אלה מפקדים בידיו את אמונם ויודעים לסמוך עליו שיעדיף את העניין שלהם. הם מפקדים את מודעותם הכמוסות ביותר ויודעים שחיסיון של עורך דין זה חיסיון חזק ביותר".

עוד אשר בוסמבר, לשעבר יו"ר לשכת עורכי הדין והאגודה בתל אביב: "יש הרבה כללים ופסיקה שמ"ת עוסקת בניגוד עניינים. לדוגמה, לוועדת האתיקה הגיעו מקרים רבים של ניגודי אינטרסים. כונס נכנסים שמחזר במידע או משתמש במידע עבור עצמו. עורך דין שמבצע את העבודה עם חלק מלקוחותיו כדי להספיק על עניינים של לקוחות אחרים.

"קח לדוגמה את מה שקרה עם עו"ד רונאל מישר, המשטרה טוענת ששוטרים היו לקוחותיו וגילו לו מה קורה עם לקוחות אחרים שלו. זו דוגמה נפוצה, בעיקר אצל עורכי דין סמייצגים לקוחות רבים. צריך שהיו חומות סיננות בין הלקוחות. ניגוד עניינים רואים בחומרה רבה. זה ניצול לדעה של מידע שנמסר לעורך דין".

## התמונה חסרה

רוב עורכי הדין מסכימים שהמקרה של עו"ד רון נאל מישר בעייתי בלשון המעטה. עו"ד חיים, ממונה למשפט פלילי, אמר: "מבחינה משפטית, עורך דין שמקבל בסף מלקוח בתואנה שהוא אמור להעביר שוחד לקצין משטרה, זו עבירה פלילית מובהקת של שידול אדם למתן שוחד. לא מדובר בעבירה פלילית, לא מדובר בתרגיל עסקי, אלא בעבירה פלילית ברורה. עם זאת, בפרישה הזאת, עד היום, לא שמענו את הגירסה של רונאל מישר לחשדות שמוטעים בו.

"התדלפה של הטרטון מבית הקפה, שבו נראה מישר מקבל את הכסף, היא מעשה חמור מאוד של רשיית החקירה. בשלב הזה הם בחינה להציג מסקנה ממארג הראיות. תוך כדי שהחקירה מתנהלת, מכ"ש שישם את שמו של מישר, ולכן אין את ההורמנות לקבל את מלוא הדיעה. התמונה הזו, בבית הקפה, יכולה להתיישב עם גנישה עסקית וקבלת שוחד טרחה לגיטימי וחוקי. אפילו במסגרת האלה.

לדברי חיים: "קשה להיות עורך דין אם אתה לא יוצא מנקודת הנחה שהלקוח שלך יכול להיות האויב הכי גדול שלך. הלקוח של עורך דין כמו במקרה הזה, הוא האויב הכי גדול שלו. לקוח הוא לא חבר, הוא לא ידד. הוא רק לקוח. יש חובת נאמנות, אבל מעבר לזה, לא ראוי לפתח קשר חברי ללא סינון. אני חצי יובל שנים בממסדות בית המשפט, ומעולם לא שמעתי על אפשרות שקצין משטרה וזכר או בכיר מקבל שוחד במדינת ישראל: זו אפשרות תאורטית".

עם זאת, גם עורכי הדין חשבים שצריכים לשם גבולות. "הגבול צריך להיות שאין לפתוח בחקירה שווא משיקולים זרים, כדי להדחיק, להלך אימים", אמר עו"ד נקדימון, ד"ר אב באמת יש חשד סביר.

יידע שהיו מקרים של עורכי דין שהוביחו דברים לאסירים, או מקרים של שיכוס הליכי משפט, וכחוד שזו יוצאת קו, אבל המשטרה גם כן צריכה להיזהר שלא להשתמש באיומים ובפתיות חקירות נגד עורכי דין ביד קלה.

לדבריו של עו"ד טעמנה: "מי שנושלים דברים האלה הם עורכי דין מליגה ד, אלא אם כן יש באמת כסף גדול: או אפילו עורכי דין מליגה א' נפלים. בעיקרון זה לא מסובך מדי לקיים את חובת הנאמנות ללקוח ולא לחשוף לאתיקה או למוסר".



רצנים להפוך את משרדו עורכי הדין למקלט לתכנון של עבירות פליליות.

## ניצול לדעה

נקודה חשובה מאוד שיש להתעכב עליה היא "ניגוד עניינים", כתוצאה מריבוי לקוחות. ר"ר חיים שייך, ממכללת סערי משפט, מסביר: "בא לקוח לעורך דין ומספר לו את כל האמת. הוא מוכן עלי. הוא מוסר לו את כל המידע מתוך ידיעה כי יישאר סודי וחסי, אך יש כאלו שעלולים לסחור במידע. זה חמור מאוד ופוגע בכללי האתיקה.

"מקלות יכול להיווצר מצב שבו לקוח מספר שעשה דבר מסוים, ועורך דין הולך עם זה לאיש משטרה וממכללת סערי משפט, מסביר: "בא לקוח לעורך דין ומספר לו את כל האמת. הוא מוכן עלי. הוא מוסר לו את כל המידע מתוך ידיעה כי יישאר סודי וחסי, אך יש כאלו שעלולים לסחור במידע. זה חמור מאוד ופוגע בכללי האתיקה.

גם עו"ד חיים מתייחס לנרשן, אך סובע שאין ער רכי דין המסייבים לקוחות "סגנים" לטובת לקוחות "טובים". "אני מבין את האמירות האלה של לקוחות, שטענים כי עורך הדין "מכר את התיק שלי תמורת

של משרד עורכי דין התמונה בלישיג'ה פלילית, מינהלי ואזרחי. עו"ד ישגב נקדימון, אמר: "זה עיין לתת חיסיון לעורך דין או ללקוח על דברים שנאמרו ביניהם הוא רבד הדין במשפט, במובן שבאה החברה ואמירת: 'אני מונעת אפילו מבית המשפט, מהמשטרה ומכל רשות חקירת מידע שבכל מידע אחר היה יכול ואפשר היה להביאו כראיה במשפט'. 'עוד באה החברה ואמרת: 'אני אסנע את החומר מבית המשפט, כדי לקדם אינטרסים אחרים, חשודים בים יותר מגילוי האמת'. האינטרס החשוב ביותר, מבחינת החברה, הוא להבטיח שאדם יוכל להתייצב עם עורך דין באופן חופשי וגלוי, בלי שיחשש שה דברים ייחשפו ויוקו לו. זה מבטיח כנות ופתוחות, ומאפשר ללקוח למסור לעורך הדין מידע ולוונטי, שיאפשר לו לתת את העצה הכי נכונה".

עו"ד נקדימון ממשיך: "מדובר בחיסיון מהחלטות בית המשפט לא יכול להסיר אותו. זה שונה מפ' סיכולון, ששומע כל מיני דברים אינטימיים חשודים בים - שם בית המשפט יכול להחיר חיסיון. הבעיה מתחילה כשרגלים בשאלה מה נכנס לתוך החיסיון הזה. ואם לקוח יכול לבוא לעורך דין ולהגיד 'אני מתכוון לבצע מחר עבירה פלילית'ו' לכאורה אפשר לחשוב שאסור לעורך הדין לדווח על זה, אבל באו ואמרו - זה למשל לא כולל במסגרת החיסיון. לא

**99**  
**עו"ד אילן בוסמבר:**  
**"המשטרה טוענת**  
**כי שוטרים היו**  
**לקוחותיו של עו"ד**  
**מישר וגילו לו מה**  
**קורה עם לקוחות**  
**אחרים שלו. זו**  
**דוגמה נפוצה,**  
**בעיקר אצל עורכי**  
**דין שמייצגים**  
**לקוחות רבים. צריך**  
**שהיו חומות סיננות**  
**בין הלקוחות"**